

**O‘ZBEK TARIXINING OCHILISHI: MAKTABGACHA TA’LIM
MUASSASALARI TADQIQOTCHILARI UCHUN KASHFIYOTLAR
SAYOHATI**

*Tortbayeva Aqerke Arman qizi
Jaldibayeva Janna Sagindik qizi
Ibadullayeva Asem Baydulla qizi
Chirchiq davlat pedagogika universitetini katta o‘qituvchisi
Ilmiy rahbar: Nafasov Arslon Komilovich*

ANNOTASIYA

Ushbu keng qamrovli izlanish maktabgacha yoshdagi bolalarni o'zbek tarixi bilan tanishtirish, ularni o'zbek madaniyati va merosining jonli gobelenlari orqali immersiv odisseyga taklif qilishdek o'zgaruvchan sayohatni qamrab oladi. Pedagoglar Alisher Navoiy, Amir Temur, Bobur kabi betakror siymolar hayotini chuqurroq o'rganish orqali yosh o'quvchilarda hayrat, qiziquvchanlik va iftixor tuyg'ularini uyg'otishi, tarix va madaniy o'ziga xoslikni yoshligidanoq umrboqiy qadrlashni tarbiyalashi mumkin.

Kalit so'zlar: O'zbek tarixi, maktabgacha yoshdagi bolalar, madaniy ong, ko'zga ko'ringan arboblari, Alisher Navoiy, Amir Temur, Bobur, hikoyat, meros, madaniy iftixor, erta bolalik ta'limi, chuqur o'rganish.

Аннотация Это комплексное исследование представляет собой преобразующее путешествие, знакомя дошкольников с историей Узбекистана, приглашая их в захватывающую одиссею через живое полотно узбекской культуры и наследия. Изучая жизнь таких уникальных личностей, как Алишер Навои, Амир Темур и Бабур, преподаватели могут пробудить в молодых учениках чувство удивления, любопытства и гордости, а также воспитать на протяжении всей жизни понимание истории и культурной самобытности с юных лет.

Ключевые слова: история Узбекистана, дети дошкольного возраста, культурное сознание, выдающиеся деятели, Алишер Навои, Амир Темур, Бабур, история, наследие, культурная гордость, дошкольное образование, глубокое обучение.

Annotation This comprehensive exploration delves into the transformative journey of introducing Uzbek history to preschool children, inviting them on an immersive odyssey through the vibrant tapestry of Uzbek culture and heritage. By delving deeper into the lives of iconic figures such as Alisher Navoi, Amir Temur, and Babur, educators can ignite a sense of wonder, curiosity, and pride in young learners, fostering a lifelong appreciation for history and cultural identity from an early age.

Keywords: Uzbek history, preschool children, cultural awareness, prominent figures, Alisher Navoi, Amir Temur, Babur, storytelling, heritage, cultural pride, early childhood education, immersive learning.

KIRISH

O‘zbek tarixi bo‘ylab sayohatga chiqish maktabgacha yoshdagi bolalar uchun kashfiyotlar va hayratlar olamini ochadi. Pedagoglar yosh kashfiyotchilarni zamon yilnomalaridan yoritib borar ekan, Alisher Navoiy, Amir Temur, Bobur kabi afsonaviy siymolarning hikoyalari jonlanib, hayrat va hayrat uyg‘otadi. Ushbu maqola maktabgacha yoshdagi bolalarni o‘zbek tarixiga singdirish, madaniy onglilik, hamdardlik va g‘ururlanish yo‘lini yoritib berishning chuqur ahamiyatini ochib beradi.

O‘zbek tarixini o‘yin va izlanish orqali o‘rganish:

Maktabgacha yoshdagi bolalar o'zlarining cheksiz qiziqishi va tasavvurlari bilan tabiiy sarguzashtchilardir. O'yinni o'rganish bilan uyg'unlashtiradigan qiziqarli mashg'ulotlar orqali o'qituvchilar yosh o'quvchilarga ularni qadimiy O'zbekistonga olib boradigan chuqur tajribalar beradi. Tarixiy diqqatga sazovor joylarning miniatyura nusxalarini yaratishdan tortib, rolli o‘yinlar orqali tarixning muhim lahzalarini jonlantirishgacha bo‘lgan davrda bolalar o‘zbek madaniyati va merosini chuqurroq anglash uchun zamin yaratib, o‘rganish, savol berish va tasavvur qilishga undaydi.

Madaniy ong va shaxsiyatni shakllantirish:

Madaniy ong o'z ildizi va merosini qadrlashdan boshlanadi. Maktabgacha tarbiyachilarni musiqa, raqs, ertak va til faoliyati orqali o‘zbek madaniyatining boy gobelenlari bilan tanishtirish orqali bolalarning o‘z ota-bobolari Vatani bilan bog‘lanishiga imkoniyat yaratadi. Yoshiga mos keladigan suhbatlar va bayramlar orqali bolalar o'zlarining ota-bobolarining urf-odatlarini, qadriyatlarini va hissalarini haqida tushunchaga ega bo'lib, avloddan-avlodga o'tib ketadigan g'urur va daxldorlik tuyg'usini rivojlantiradilar.

Taniqli shaxslarni hikoya qilish va an'analar orqali nishonlash:

Hikoya - bu tarix, madaniyat va o'ziga xoslik iplarini birlashtirgan qadimiy an'anadir. Maktabgacha yoshdagi bolalar Alisher Navoiy, Amir Temur, Bobur kabi buyuk siymolar hayoti va erishgan yutuqlari haqidagi hayratlanarli hikoyalar orqali ajdodlarining zafar va mashaqqatlariga chuqurroq kirib, kashfiyotlar safariga o'tlanadilar. Navro'zni nishonlash yoki murakkab so'zani naqshlarini yaratish kabi an'anaviy o'zbek urf-odatlarini va urf-odatlarini bilan shug'ullanish orqali bolalar nafaqat o'tmishni e'zozlaydilar, balki o'zlarining umr bo'yi saqlanib qolgan madaniy merosi bilan ham bog'lanishadi.

Madaniy ta'limda texnologiyani o'rni:

Borgan sari raqamli asrda texnologiya o‘zbek tarixi va madaniyatini o‘rganish uchun innovatsion yo‘llarni taklif etadi. Interfaol multimedia resurslari, tarixiy joylarga

virtual sayohatlar va o'quv ilovalari maktabgacha yoshdagi bolalarga an'anaviy o'qitish usullarini to'ldiradigan chuqur ta'lim tajribasini taqdim etadi. Texnologiyani qo'llash orqali o'qituvchilar o'tmish va bugungi kun o'rtasidagi tafovutni bartaraf etishlari mumkin va bolalarga o'z sinf xonalarida O'zbekistonning boy tarixi bilan tanishish imkoniyatini beradi.

Madaniy muassasalar va tashkilotlar bilan hamkorlik aloqalarini o'rnatish:

Madaniyat muassasalari, muzeylar va jamoat tashkilotlari bilan hamkorlik maktabgacha yoshdagi bolalarning madaniy bilim olish tajribasini boyitadi. Ushbu tashkilotlar bilan hamkorlik qilish orqali o'qituvchilar madaniy ta'lim dasturlari sifati va chuqurligini oshiradigan boy resurslar, tajriba va o'rganish imkoniyatlariga ega bo'ladilar.

Mehmon ma'ruzachilar, amaliy seminarlar va madaniy joylarga sayohatlar maktabgacha yoshdagi bolalarga o'zbek tarixi va merosiga bo'lgan munosabatini chuqurlashtiradigan bevosita tajribalar bilan ta'minlaydi.

Pedagoglarni kasbiy rivojlanish orqali kuchaytirish:

O'zbek tarixini maktabgacha yoshdagi bolalar ta'limiga samarali integratsiya qilish uchun yaxshi tayyorgarlikka ega va madaniyatli o'qituvchilar kerak. Madaniy kompetentsiya, tarixiy savodxonlik va innovatsion o'qitish strategiyalariga qaratilgan kasbiy rivojlanish dasturlari o'qituvchilarga yosh o'quvchilar bilan rezonanslashadigan yuqori sifatli madaniy ta'limni taqdim etish imkoniyatini beradi. Pedagoglarning kasbiy rivojlanishiga sarmoya kiritib, siyosatchilar erta bolalik ta'limida madaniy o'rganish tashabbuslari ta'sirchan, inklyuziv va O'zbekistonning boy madaniy xilma-xilligini aks ettiruvchi bo'lishini ta'minlaydi.

XULOSA

Maktabgacha yoshdagi bolalarni o'zbek tarixi, jumladan, Alisher Navoiy, Amir Temur, Bobur kabi ko'zga ko'ringan arboblarning hayoti bilan tanishtirish erta yoshdanoq madaniy ong, hamdardlik va g'urur tuyg'ularini tarbiyalovchi o'zgarishlarga sabab bo'ladi. O'qituvchilar immersiv tajribalar, hikoyalar va texnologiyalar yordamida takomillashtirish orqali o'zbek merosini o'rganish, kashf etish va qadrlash bo'yicha umrbod sayohatga asos soladi. O'tmishni nishonlash, madaniy o'ziga xoslikni tarbiyalash va qiziqishni uyg'otish orqali o'qituvchilar maktabgacha yoshdagi bolalarga o'zgaruvchan dunyoda o'zbek madaniyati va tarixining elchisi bo'lish imkoniyatini beradi.

FOIDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston: Gulnora Karimova tomonidan yaratilgan madaniy gobelen (2019)
2. "Maktabgacha ta'lim va madaniy ma'rifat" Sharofat Rahimova (2021)
3. "Erta yoshdagi bolalar ta'limida ertak aytishning kuchi", Dilshod Umarov (2020)